

Nr 82.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för översten och sekundchefen för Livregementet till häst greve W. A. Douglas och kaptenen vid kustartilleriet H. H. Victorin från viss betalningskyldighet; given Stockholms slott den 14 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ivar Vennerström.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anhåller chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vennerström att få underställa Kungl. Maj:ts prövning fråga angående befrielse för översten och sekund-

chefen för Livregementet till häst greve W. A. Douglas samt kaptenen vid kustartilleriet H. H. Victorin från dem jämlikt krigshovrättens utslag den 17 april 1934 respektive Vaxholms kustartilleriregementes krigsrätts utslag den 7 april 1934 ådömd betalningsskyldighet till kronan samt yttrar därvid följande:

1:o.

Marinförvaltningen anförde vid Vaxholms kustartilleriregementes krigsrätt: Efter det dåvarande majoren Douglas, vilken beordrats att under chefen för sjökrigshögskolan leda befälsövningar för kustartilleriofficerare våren 1927, från Vaxholms kustartilleriregemente för bestridande av utgifter för övningarna efter rekvisition erhållit ett förskott å 5,550 kronor, hade Douglas i juli månad nämnda år låtit till regementsintendenten O. S. G. Gynther överlämna redovisning för förskottet, upptagande bland annat ett belopp om 1,487 kronor 74 öre, som icke tagits i anspråk för övningarna. Något kvitto beträffande redovisningen hade icke kommit Douglas tillhanda. Sedan Gynther avlidit, hade emellertid i regementsintendentens expedition anträffats ett kvitto å sistnämnda belopp, men hade beloppet icke blivit av Gynther inbetalt till regementets kassa. I efter Gynther uppkommen konkurs hade kronans fordran å Gynther bevakats men någon utdelning för densamma hade icke erhållits. Med anledning härav och då Douglas bort till regementskassan inbetala nämnda belopp under iakttagande av de uti reglementet för marinen i kontrollsyfte givna föreskrifter, men så ej skett, yrkades, att Douglas måtte förpliktas ersätta kronan ifrågakomna belopp, 1,487 kronor 74 öre.

Krigsrätten yttrade i utslag den 10 februari 1934: I målet vore utrett, att, sedan enligt en den 19 april 1927 dagtecknad rekvisition Douglas i Vaxholms kustartilleriregementes kassa erhållit ett förskott å 5,550 kronor för bestridande av utgifter för sjökrigshögskolans befälsövningar år 1927, Douglas den 8 juli samma år tillställt Gynther redovisning för förskottet, upptagande dels med verifikationer styrkta utgifter till belopp av 4,062 kronor 26 öre och dels ett då ännu icke guldret resekostnadsbelopp å 231 kronor 45 öre, ävensom samtidigt låtit till Gynther inbetala vad av förskottet dittills icke tagits i anspråk eller 1,487 kronor 74 öre, å vilket belopp utskrivits ett med Gynthers namn undertecknat, sistnämnda dag dagtecknat och i regementsintendentens expedition sedermera anträffat kvitto, samt att detta belopp därefter icke kommit regementets kassa till handa och således icke tagits till uppbörd för kronans räkning; och enär enligt bestämmelse i § 210 mom. 2 stycket 3 i tredje delen av då gällande reglemente för marinen kontant inbetalning till regementets kassa skulle åtföljas av dubbla reversal, av vilka det ena skulle tillställas den inbetalande, försett med regementsintendentens kvitto, som för att vara gällande skulle vara annoterat av kassakontrollanten vid regementet, samt Douglas genom sin underlåtenhet att i enlighet med vad sålunda föreskrivits tillse, att han erhållit med annotation av vederbörande »kassaförvaltare» försett kvitto å det inbetalade beloppet, föranlett, att detsamma kunnat av Gynther undanhållas regementets kassa, och Douglas

förty vore ansvarig för den förlust, som därigenom tillskyndats kronan, men upplyst blivit, att Gynther efter mottagandet av de återstående förskottsmedlen till den därtill berättigade utbetalat ovannämnda resekostnadsbelopp å 231 kronor 45 öre, utan att, såvitt utredningen i målet gäve vid handen, denna utbetalning bokförts såsom utgift, samt vid sådant förhållande genom Douglas' försummelse icke kunde anses hava för kronan uppkommit större förlust än skillnaden mellan det till Gynther återbetalade beloppet 1,487 kronor 74 öre och 231 kronor 45 öre eller således 1,256 kronor 29 öre, alltså och då ostridigt vore, att, sedan boet efter Gynther avträtts till konkurs, vari kronans fordran å ersättning bevakats, utdelning för det bevakade beloppet icke kunde till någon del erhållas, prövade krigsrätten rättvist i så måtto bifalla den mot Douglas i målet förda talan, att Douglas förpliktades att till kronan utgiva 1,256 kronor 29 öre.

Krigshovrätten, varest Douglas anförde besvär, fann enligt utslag den 17 april 1934 skäl ej vara anført, som föranledde ändring i överklagade utslaget. Jämlikt 30 kap. 6 § 2 mom. rättegångsbalken ägde Douglas ej fullfölja talan emot krigshovrättens utslag.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 26 januari 1935, har Douglas — med förmälan att han till kronan inbetalat det utdömda beloppet — hemställt, att han måtte av nåd befrias från honom ålagd betalningsskyldighet. Till stöd härför har Douglas anført, dels att han till kronans vederbörande tjänsteman å dennes tjänsterum låtit verkställa inbetalning av återstoden av det honom lämnade förskottet, dels ock att tvenne av krigsrättens ledamöter i särskilt yttrande framhållit, att kronans förlust i förevarande fall »med till visshet gränsande sannolikhet» undvikits, »därest marinförvaltningens revisionskontor fungerat på ett tillfredsställande sätt».

Marinförvaltningen har i yttrande den 18 april 1935 anført, att då i målet vore styrkt, att Douglas till Gynther inbetalat det belopp, varom vore fråga, vilket belopp emellertid sedermera av Gynther förskingrats, starka billighets-skäl talade för bifall till framställningen. Marinförvaltningen ansåge sig förty böra tillstyrka sådant bifall. Därest Douglas icke blivit dömd ersätta kronan nu ifrågavarande belopp, syntes detta, liksom övriga av Gynthers förskingringar föranledda förluster å förskottstiteln, hava bort ersättas av det utom huvudtitlarna anvisade anslaget till oförutsedda utgifter. Marinförvaltningen föresloge därför, att, i händelse av bifall till framställningen, beloppet i fråga måtte ersättas från nyssnämnda anslag.

Statskontoret har i utlåtande den 15 maj 1935 förklarar, att ämbetsverket delade marinförvaltningens uppfattning, att billighetsskäl talade för bifall till förevarande ansökning, liksom att en eventuell ersättning borde utbetalas från det av marinförvaltningen omförmälda anslaget.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen, är den kronan i förevarande fall tillskyndade förlusten å 1,256 kronor 29 öre närmast en följd av de oegentligheter, Gynther låtit komma sig till last beträffande medelsförvalt-

ningen vid Vaxholms kustartilleriregemente. Det synes mig vid sådant förhållande knappast vara med billighet överensstämmande, att den omständigheten att Douglas vid inbetalning till Gynther av ej förbrukade förskottsmedel underlåtit att, i enlighet med gällande föreskrifter, avlämna dubbla reversal skall leda till, att förlusten skall ersättas av Douglas. I likhet med marinförvaltningen och statskontoret finner jag mig därför böra tillstyrka, att Douglas' ansökan om befrielse från honom ålagd ersättningsskyldighet måtte bifallas. I detta sammanhang får jag meddela, att det är min avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att i särskild proposition utverka riksdagens medgivande, att från det i riksstaten för innevarande budgetår uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter måtte anvisas medel till täckande, bland annat, av sådana till följd av Gynthers förskingringar uppkomna brister i marinförvaltningens räkenskaper, beträffande vilka krav på ersättning icke ansetts kunna riktas mot annan befattningshavare. Då, såsom nämnts, Douglas fullgjort den honom ålagda betalningsskyldigheten — beloppet har enligt vad jag inhämtat tillgodoförts förskottskontot i marinförvaltningen — torde det belopp, som vid bifall till Douglas' framställning skall till honom utbetalas, böra, på sätt ämbetsverken föreslagit, bestridas av nyssnämnda anslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till översten och sekundchefen för Livregimentet till häst greve W. A. Douglas må från det i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter utbetalas ett belopp av 1,256 kronor 29 öre.

2:o.

Kaptenen vid kustartilleriet H. H. Victorin erhöll den 1 augusti 1928 från Vaxholms kustartilleriregementes kassa ett förskott å 300 kronor, avsett för bestridande av utgifter i samband med viss krigsövning. Efter avslutad övning överlämnade Victorin till förenämnde Gynther redovisning för förskottet och inbetalade därvid kontant, vad av förskottet icke tagits i anspråk, eller 46 kronor 14 öre. Några reversal kommo icke till användning vid inbetalningen; och underlät Gynther jämväl i detta fall att tillgodoföra regementskassan det av Victorin inlevererade beloppet.

Sedan fråga om ersättning för den kronan sålunda tillskyndade förlusten gjorts till föremål för prövning av Vaxholms kustartilleriregementes krigsrätt, förpliktade krigsrätten genom utslag den 7 april 1934 på anförda skäl Victorin att till kronan utgiva 46 kronor 14 öre. Utslaget har gentemot Victorin vunnit laga kraft.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 3 april 1935, har Victorin anhållit att av nåd bliva befriad från att utgiva det enligt nyssnämnda utslag utdömda beloppet.

Chefen för kustartilleriet har i yttrande den 13 april 1935 tillstyrkt bifall till den av Victorin gjorda ansökningen.

I ärendet hava *marinförvaltningen* den 18 april och *statskontoret* den 15 maj 1935 avgivit utlåtanden av enahanda innehåll som ämbetsverkens under 1:o relaterade.

*Departements-
chefen.*

Under återopande i tillämpliga delar av vad jag under punkten 1:o an-
fört finner jag mig böra tillstyrka, att Victorin befrias från den honom
ålagda betalningsskyldigheten. För gäldande av ifrågavarande å förskotts-
titel bokförda fordran torde medel böra anvisas från anslaget till oförut-
sedda utgifter.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kaptenen vid kustartilleriet H. H. Victorin må befrias
från honom jämlikt Vaxholms kustartilleriregementes krigs-
rätts utslag den 7 april 1934 åliggande skyldighet att till
statsverket utgiva 46 kronor 14 öre, samt

att för gäldande av ifrågavarande, å förskottstitel i marinens
räkenskaper bokförda fordran ett belopp av 46 kronor 14 öre
må tagas i anspråk av det för budgetåret 1935/1936 anvisade
förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Vad departementschefen under punkterna 1:o och 2:o
hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma,
behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bi-
falla samt förordnar, att proposition av den lydelse
bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riks-
dagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.